

Negentwintigste jaargang nr. 1

januari/februari 1977.

DE NIJDAMSTRA TYNGE

PERIODIEK VOOR DE GESLACHTEN
NIJDAM, NIEUWDAM, VLEER, WIJNIA

NIJDAMSTRA

Orgaan der Nijdamstra-Stichting

Wie het goed heeft moet zich aanpassen
aan wie is achtergebleven; aan oude mensen,
gehandicapten en dergelijke groepen.

Prins Claus.

HOE ZIJN WE OVERGEGAAN VAN 1976 – 1977

Als u dit artikeltje onder ogen krijgt, zijn we al enige weken achter de oliebollen vandaan.

We zijn weer een nieuwjaar ingegaan met veel geknal, geschiet, vuurwerk in allerlei vormen, vooraf aangehoord te hebben Wim Kan.

In de Bussumse krant las ik, een dag voor nieuwjaar, dat we nu maar vlug het liplezen moeten leren, daar wij elkander straks toch niet meer konden verstaan.

Natuurlijk, werd er gezinspeeld op al het lawaai, dat wij zouden moeten ondergaan te middernacht; ondergaan het gesleep door de jeugd met anderen's eigendommen. Even een vraag: Zouden we elkander wel verstaan de nog resterende dagen (365) van het jaar?

We zijn dus 1977 ingegaan met het eten van oliebollen en met het knallen van vuurwerk op straat.

Oliebollen in 1976.

Kunt u zich nog herinneren de hongerwinter 1944–1945?

Toen konden we geen oliebollen bakken in de keuken; toen zaten we angstig te luisteren (en stijf van de kou) naar de geluiden van buiten. Wat zou ons, misschien vanavond nog, boven het hoofd hangen en wat zou 1945 voor ons nog in petto hebben? Zou de wals van de Duitse laars ook over ons hoofd gaan.

Ik was in november „thuis” gekomen, na vele omzwervingen uit de omgeving Arnhem. De Arnhemmers moesten evacueren en tussen hen ben ik eindelijk in Leeuwarden gekomen.

Maar ik wil niet over de oorlog schrijven, want dan schiet mijn gemoed vol. We hebben de balans op oudejaarsavond moeten opmaken, van ons doen en laten, in 1976.

Wat hebben we nagelaten, wat we moesten doen en wat we hadden moeten laten, toch hebben gedaan.

Het is beslist niet gemakkelijk een eerlijke balans op te maken.

Wat hebben we gedaan voor de gemeenschap, voor onze naaste, voor de ouden van dagen, voor de zieken?

Uit de praktijk weten we dat een handelsbalans klopt, als de beide helften gelijk zijn, daar wij deze afsluiten met een saldo.

Maar de balans op oudejaarsavond kent geen saldo, want de posten die er op voorkomen, zijn ons eigen „ik”.

Gelukkig, gelukkig, behoeven we ook op oudejaarsavonds 1976 niet pessimistisch te zijn.

Wij zijn bewaardgebleven van hongers, oorlog, overstromingen en dergelijke rampen. Wat deze dingen aangaat was 1976 een goed jaar.

Toch zijn er moeilijke, vervelende dingen genoeg gepasseerd.

Er zijn tienduizenden mensen doodgegaan van de honger. Vele dingen raken op, die niet te vervangen zijn en die wij moeten hebben.

Wij hebben geen oplossing kunnen vinden op de vele problemen, die zich steeds weer voordoen.

Natuurlijk, al deze problemen hebben invloed op ons denken en juist dan in het bijzonder als we bezig zijn de balans 1976 op te maken.

Zelfs de geboorte van een mens is tot een probleem gemaakt.

In de Leeuwarder Courant las ik een dezer dagen dat een Franse denker Roger Garaudy eens heeft gezegd, dat de mens stokoud wordt geboren, maar jonger wordt naarmate hij actiever en bewuster leeft en deelneemt aan de geschiedenis en het scheppingswerk, dat nog altijd voortgaat.

De psalmdichter hoorde sterren al de lof zingen van de schepping. Ze zijn zin en doel in het geboren worden van alles.

Het is daarom zo goed om steeds weer met de wijzen van het oosten naar de ster te zoeken en met de herders in het veld te kijken en te luisteren en het feest van de geboorte van onze Heiland te vieren.

Dan hoeven we niet somber 1977 in te gaan; dan grijpen we de kansen, door God ons gegeven.

Het beterde verlangen is goed, maar het hieraan medewerken is beter.

In de bijbel staat:

Wat klaagt dan de mens in het leven. Ieder klage over zijn zonden (tekort geschoten). Voorwaarts strijders!

ZEEGRAS

In de televisie-serie „Sil de Strandjutter” heeft men kunnen zien hoe vele Terschellingers vroeger bijverdienste vonden in de oogst van zeegras of „zeewier”, zoals het meestal genoemd werd. Deze plant is echter geen wier, maar is verwant aan de fonteinkruiden, die we ook in Friesland veelvuldig in het zoete water aantreffen. Het Grote zeegras, want daarover gaat het speciaal, groeide vroeger massaal op niet te diepe plaatsen in de Zeeuwse stromen en de Waddenzee. Behalve deze soort met de wetenschappelijke naam *Zostera marina* groeit wat hoger op het wad dan het Kleine zeegras (*Zostera noltii*), dat ook gedijen kan op plaatsen, die bij eb droogvallen. De grote vorm, die tot een meter lange bladeren kan hebben, werd voorheen gemaaid, o.a. op Wieringen, Texel en Terschelling en na diverse behandelingen in de handel gebracht om te worden verwerkt in matrassen, meubilair, dakbedekking en zelfs, vermengd met zand, in de zeedijken. Mijn vrouw, die als zuster Nijdam van 1953–1963 in het Wilhelmina Gasthuis te Amsterdam heeft gewerkt, vertelde mij, dat oude verpleegkundige handboeken het zeegras aanprezen als materiaal voor stevige kinderbedjes, goedkoop en gemakkelijk te verversen. In de ziekenhuizen werd het dan ook veelvuldig gebruikt. Hoe belangrijk deze industrie wel was blijkt uit opgaven van de hoeveelheden zeegras, die jaarlijks werden verzameld. Dat varieerde van tien tot dertig miljoen kilo. Ruim veertig jaar geleden kwam hieraan echter een abrupt einde, omdat speciaal het Grote zeegras werd aangetast door een epidemische schimmelziekte, waardoor het in heel West-Europa nagenoeg verdween. Alleen langs de Deense kust bleven nog uitgestrekte velden over.

De ziekte van het zeegras was een slag voor de „wiermaaiers”, maar ook voor de natuurliefhebbers, die een interessante levensgemeenschap verloren zagen gaan. Het groene plantenkleed onder de wateroppervlakte was namelijk zeer aantrekkelijk voor allerlei dieren, die daar in het slik of op de bladeren leefden. Daartoe behoren veel schelpdieren, zoals Wadslakjes, Alikruiken, Obliehoortjes, Tere dunschalen, Kokkels en Nonnetjes, maar ook vele kleine kreeftachtigen: slijk- en aasgarnalen, wormen, waaronder de Zeeduizendpoot (*Nereis div. spec.*), en kolonies van mosdiertjes en poliepen. Zelf ving ik tussen het zeegras nogal vaak jonge exemplaren van verschillende vissoorten voor mijn zeewateraquarium: Grondel, Zeedonderpad, Puitaal, Snotolf, Botervis, Kleine zeenaald, Zeestekelbaars. De laatste soort ving ik in de Waddenzee maar twee keer, maar trof ik vaker aan in de Oosterschelde.

Zeegras is ook het speciale voedsel voor een fraaie vogelsoort: de Rotgans.

Die naam klinkt niet erg vleidend, maar hij heeft die te danken aan het geluid, dat hij maakt en dat, vooral op enige afstand, klinkt als røtt, røtt, røtt. Oude Terschellingers weten nog te vertellen, dat ze deze kleine, donkere ganzen vroeger in de periode van eind augustus tot eind mei (ze broeden in noordelijke streken als Scandinavië, IJsland, Spitsbergen, Siberië) overal waar je je maar op het eiland bevond konden horen. Uit de gegevens van ganzenjagers blijkt, dat er voor 1932 elk jaar tienduizenden Rotganzen op de wadden zaten. Nu is dat aantal hoogstens elf duizend voor het hele Waddengebied en de Zeeuwse stromen samen. En dat is al weer heel wat meer dan zo'n tien, vijftien jaar geleden. Dat komt enerzijds, omdat het zeegras zich, ondanks de aantoonbare toename van de vervuiling in de Waddenzee, langzaam herstelt, maar ook, omdat de ganzen, meer dan voorheen, ander voedsel, zoals Zeesla en Darmwier (dit zijn wel echte wieren) gebruiken. Ook is geconstateerd, het eerst in Engeland, maar ook op Texel en in Zeeland, waar ik ze op Schouwen bezig zag, dat de Rotganzen net als sommige andere soorten tegenwoordig ook wel op grasland fourageren. Niettemin hoop ik, dat het favoriete verblijf van deze aantrekkelijke vogels, de zee-grasvelden, spoedig weer in volle glorie beschikbaar zal zijn.

Doorn, februari 1977.

J.J.C. Tanis.

FAMILIEBERICHTEN

Dankbaarheid vervult onze harten nu God ons rijk gezegend heeft door ons een dochter en zusje te schenken PAULA ELISABETH.

Scharnegoutum,
12 december 1976
St. Martensdyk 9.

H. Bosma
A. Bosma-Nijdam
Baukje Anna
Meinte Douwe

_

Sneon de 15e jannewaris sil it 25 jier lyn wêze dat ús leave âlden KORNELIS WIJNJA EN GEARTSJE WIJNJA-WIJNIA yn it houlik forboun binne. Dat hja noch lange tiid foar mekoar en foar ús sparre bliuwe meije is de winsk van harren tankbere bern,

Boukje en Gé; Martsje; Hanny; Jeltsje; Jetske; Harry; Lysanna;
Mantgum, jannewaris 1977 — Master Jansenstrjitte 6.

Zaterdag 29 januari hopen wij met onze ouders J. NIJDAM en A. NIJDAM-VONK hun 35-jarig huwelijksjubileum te vieren. Voor familie, vrienden en bekenden gelegenheid te feliciteren in het dorps-huis De Schakel, Rijksweg 15, Oosterhoogebrug van 5-8 uur.

Groningen, januari 1977.
Topaasstraat 22.

Ate — John

* _ *

Heden overleed na een kortstondige ziekte, mijn lieve man, onze zorgzame vader, groot- en overgrootvader MEINDERT WIJNIA in de ouderdom van ruim 84 jaar, na een gelukkige echtvereniging van 60 jaar.

Tzum, 18 december 1976 — 'Martenahiem' 7.

	H. Wijnia-Veltman
; Emmen:	W. de Jong-Wijnia W. de Jong
Beverwijk:	N. Dijkstra-Wijnia W. Dijkstra
Middenmeer:	J. Wijnia M. Wijnia-Bruinsma
Rotterdam:	T. Vreugdenhil-Wijnia
Hellevoetssluis:	R. Crielaard-Wijnia J. Crielaard
Petten:	G. Wijnia J. Wijnia-Rust
St. Jac. Parochie:	Tj. Wijnia L. Wijnia-Boonstra
Hilversum:	F. Gelijnse-Winia N. Gelijnse
klein- en achterkleinkinderen.	

* _ *

De Here nam tot Zich, onze innig geliefde man en vader MARIUS WIJNJA hij is bijna 55 jaar geworden. „Vrees niet, want Ik heb u verlost; Ik heb u bij uw naam geroepen, gij zijt van Mij”. Jes. 43 : 1.

Siddeburen, 8 januari 1977 — Singellaan 20

T.M. Wijnja-Huizinga
Djur — Gina

* _ *

Na een ernstige ziekte is overleden onze lieve vader, behuwd- en grootvader GJALT NIEUWDAM, geboren 25-5-1906, overleden 12-1-1977, sedert 6 juli 1971 weduwnaar van Akke Wesselius.

Corr. adres: Finnekamp 9, Bakkeveen.

Shamva (Rhodesië):	W. Ferreira-Nieuwdam
	A. Ferreira
Wartena:	A. Nieuwdam
	R.W. Nieuwdam-van Olst
Bakkeveen:	J. Nieuwdam
	L. Nieuwdam-Aans
	en kleinkinderen

_

Algemene kennisgeving:

Heden werd van ons weggenomen onze lieve vrouw, moeder, groot- en overgrootmoeder GEESKE NIJDAM-WIJNSMA op de hoge leeftijd van 90 jaar.

Psalm 27 : 13.

Heerenveen, 29 januari 1977 — 'Marijke Hiem'

Heerenveen:	P. Nijdam
Ternaard:	S. Nijdam
	D.W. Nijdam-Benekamp
Rotsterhaule:	F. van der Berg-Nijdam
	B. van der Berg
Haskerdijken:	P. Nijdam
	T. Nijdam-Maat
Eestrum:	S. Nijdam
	J. Nijdam-de Vries
Wijckel:	F. IJkema-Nijdam
	R. IJkema
Scharsterbrug:	J. de Jong-Nijdam
	J. de Jong
Gorinchem:	J. Sinnema-Nijdam
	IJ. Sinnema
	klein- en achterkleinkinderen.

_

Hjirby wolle wy ek út namme fan de bern, eltsenien tige tank sizze foar alle kaerten, blommen en presintsjes, dy't wy krigen hawwe op ús 25 jier- rich houliksfeest. It wie foar ús in ûnforjitlike dei.

K. WIJNJA en G. WIJNJA-WIJNIA - Master Jansenstrj. 6, -- Mantgum.

Allen die onze trouwdag tot een onvergetelijke dag hebben gemaakt door de grote belangstelling, de felicitaties, bloemen en kado's, zeggen wij, mede namens onze ouders, hartelijk dank.

JOHAN EN GRIETJE NIJDAM, Groningen, januari 1977.

_

Langs deze weg betuigen wij onze hartelijke dank voor de belangstelling, bloemstukken, kaarten na het overlijden van onze lieve man, vader en opa, LIESBERTUS AREND NIJDAM.

Eelderwolde.

A.J. Nijdam-Makken en kinderen.

_

Een verlaat overlijdensbericht:

Neef C.J. NIJDAM te Hoorn, voorheen Amsterdam, vanaf de oprichting lid van onze familie-vereniging, overleed na een kort ziekbed op 6 april 1976.

Hoorn, Italiaanse Zeedijk 118.

M.G. Nijdam-Lange.

Doordat we hiervan in december pas kennis kregen, konden we hiervan niet eerder melding maken.

_

RECTIFICATIE:

In het Kerstnummer blz. 85 is in het artikel „Kerstzegen” een storende fout geslopen. Er staat: „Hoe heeft ook Rembrandt en anderen met hem dit heilige tafereel veranderd”. Het laatste woord moet zijn: verankerd.

ATTENTIEATTENTIE

Wie van u kan mij het tegenwoordig adres opgeven van neef J. NIJDAM, laatst bekend adres: Zr. A. Kortplantsoen 21, Wanneperveen.

VAN DE PENNINGMEESTER

Een klein aantal leden maakten eigener beweging de verschuldigde kontributie over. Opvallend was het, dat velen hiervan dit gepaard lieten gaan met een extra bijdrage, waarvoor het Bestuur bijzonder erkentelijk is. De penningmeester zou het zeer op prijs stellen dat de familieleden de kontributie vóór 31 maart a.s. zouden willen gireren. Het bespaart ons onnodige portiekosten om over het nutteloze geschrijf en gewrijfs van de penningmeester maar te zwijgen.

FINANCIËEL JAAROVERZICHT OVER HET AFGELOPEN JAAR 1976

INKOMSTEN:		UITGAVEN:	
Abonnementsgelden	f. 1.370,—	Uitgave „Nijdamster Tyng“	f. 1.576,60
Donaties (contributies)	“ 382,—	Lidmaatschappen N.G.V.	“ 35,—
Vrijwillige bijdragen	“ 370,67	Gruoninga (St. Sasland)	“ 10,—
Verkoop losse delen van „Het Nijdamstra Boek“	“ 214,—	Fryske Akademy	“ 20,—
Renten	“ 7,80	Drukwerken	“ 115,33
Kontributie N.G.V. ^o /1976	“ 35,—	Reiskosten	“ 6,50
(geboekt in 1977)		Vergaderkosten	“ —,—
		Porti/telefoon	“ 120,35
		Overgeboekt ^o /Spaarrekening	
		Rabo Bank	“ 495,69
TOTAAL:	f. 2.379,47	TOTAAL:	f. 2.379,47

BALANS PER 31 DECEMBER 1976

Spaarrekening Amro Bank	f. 2.560,16	Stichtingsgelden	f. 100,—
Spaarrekening Rabo bank	“ 1.247,07	Algemene Reserve	“ 3.908,41
Gekweekte rente	“ 201,18		
TOTAAL:	f. 4.008,41	TOTAAL:	f. 4.008,41

Dat de uitgave van ons orgaan de ontvangen abonnementsgelden verre te boven gaan, danken we aan de P.T.T., welke voor verzending van o.a. verenigingsdrukwerken vrij hoge posttarieven hebben vastgesteld.

Uit de ARNHEMSE COURANT van zaterdag 28 januari 1977:

Scheidende chef-kok:

„BISTRO'S BINNEN VIJF JAAR WEG”

Arnhem — „Wij chef-koks zijn van mening dat het bistro-tijdperk binnen vijf jaar voorbij zal zijn. Ook bij de jongeren komt de hang naar het oude terug. Zij willen ook wel eens genieten van een ouderwetse, gezellige maaltijd”. Dit zegt chef-kok D. Nijdam van café-restaurant De Gouden Haan in de Pouwstraat, die zijn werkgever eind februari zal gaan verlaten, wegens het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd.

Van zijn vijftiende jaar af heeft hij in een groot aantal keukens van veel restaurants in het hele land met pollepel en deegrol gezwaaid. Bosjes mensen genoten van zijn gastronomische gerechten.

De laatste loodjes zitten er nu bijna op. Met voldoening kijkt Nijdam op de achter zich liggende periode terug. „Ik heb mijn werk altijd met veel plezier gedaan. Vroeger moest je veel meer doen om een maaltijd te bereiden. Tegenwoordig gaat het allemaal veel sneller. Je krijgt bijvoorbeeld alle ingrediënten kant en klaar. Je hoeft er niets meer aan te doen”.

Volgens Nijdam zijn de eetgewoonten ook radicaal veranderd. „Vroeger nam men de tijd voor het eten. Nu gaat het vlug, vlug”.

De zaken waar hij onder meer gewerkt heeft zijn hotel Metropole en hotel Bellevue in Nijmegen en de hotels Royal en West-End in Arnhem. Als vijftienjarige timmermanszoon had hij de keuze tussen twee vakken: chauffeur-monteur of kok. „Wat je ook kiest, je moet het wel volbrengen”, aldus vader Nijdam. Het werd het laatste.

Na die tijd verstrekt hij ook voedsel als kok op de HM Veendam van de Holland Amerika Lijn. „Toen heb ik op een keer een vliegende orkaan meegeemaakt. We kwamen vier-en-een-halve dag te laat in New York aan”.

Specialiteit van de scheidende kok is het koud buffet. „Daar zit tenminste nog werk aan. Je kunt er wat van maken”. Thuis kookt Nijdam niet. „Dat kan mijn vrouw heel goed”. Op de vraag wat zijn lievelingsgerecht is, antwoordt hij tot slot: „Geef mij maar een balletje gehakt, wat andijvie en een gekookt aardappeltje, dan ben ik tevreden”.

In het Enschedese dagblad „Tribantia” verscheen onlangs onderstaand artikel:

WAT BETEKENT VLEER?

VLEER, in deze spelling, is een familienaam, die in Enschede grote bekendheid geniet, maar verder niet in Overijssel voorkomt. Tenminste, niet in het Nederlands Repertorium van Familienamen, deel Overijssel, dat de toestand in 1947 weergeeft. Daarentegen vinden we hem wel in Friesland, waar hij door 50 personen werd gedragen, naast Flee, met 44 vertegenwoordigers. Maar Flee vinden we ook in Twente; in 1947 waren er 90 personen van die naam, van wie er 42 in Losser woonden. En deze naam is van bewijsbaar Twentse afkomst; hij stamt van een erve bij De Lutte, dat nu Flee heet, maar ook als Scholte Flee bekend staat; vandaar de familienaam Scholte-flee, die we een enkele keer tegenkomen.

Het erve Flee is een van de oudste nederzettingen in ons gewest; we horen er voor het eerst van in de tiende eeuw. Het behoorde tot het klooster Werden aan de Ruhr, dat vele bezittingen in Twente had, en werd bewoond door een van onze oudst bekende streekgenoten, Odwald. De naam luidde toen Fletharrothe; in de jaren 1381-3 wordt hij Vlederode geschreven en in 1475 horen we van de Schulte to Vlederen.

Het erve was van ouds belangrijk; in de tiende eeuw is het waarschijnlijk het centrum van een buurtschap geweest; later werd het een scholtenhof, waar de „scholte”, die we het best met een plaatselijke bestuursambtenaar kunnen vergelijken, zijn domicillie had. Om de nederzetting lag de es; nog heden is de Flee derdes bekend, een met bos begroeid gebied ten zuid-oosten van De Lutte.

VLEDERODE, om deze spelling even aan te houden, is niet moeilijk te verklaren; vleder is de vlierboom en „rode” is een gerooid bos; men heeft dus in lang vervlogen tijden aldaar een aantal vlierbomen gerooid. Misschien was er eenmaal een bos met vlierbomen; de familienaam Vleerbos, die voornamelijk in Tubbergen voorkomt, suggereert deze mogelijkheid. Ook stond er in De Lutte eenmaal een Vledercotte, in 1440 vermeld, gelegen bij een „slaat” of veenplas. Hiervan stamt de familienaam Fleeerkotte, die ook in Tubbergen voorkomt.

Nu bestaat er ook het dorp Fleringen, gemeente Tubbergen, dat in 1430 als Vlederingen wordt vermeld. Het heeft een Duitse naamgenoot, Fleringen in het district Trier, die al in 902 als Flarich wordt geboekstaafd. De vraag is nu of we bij deze plaatsnamen ook aan de vlierboom moeten denken; namen op „ingen” zijn meestal van Germaanse voornamen afgeleid, zoals Beuning,

oorspronkelijk Banningi, van de voornaam Bano.

De Duitse plaatsnaam was oorspronkelijk, zoals we zagen Flarich; dat is toen al wat afgesleten vorm van Fladerik, bestaande uit de Germaanse woorden „Fladi”, dat „glanzend” betekende. Nu neemt men aan dat Fleringen in Overijssel afgeleid is van de voornaam Fladrad, waarin het tweede element het Nederlandse „raad” is. Deze veronderstelling is gebaseerd op de Friese familienaam Fleringa, een variant van Fleringa, en samengetrokken uit Flederinga. En we mogen hieruit concluderen dat de Friese familienaam Fleeer of Vleeer van deze zelfde Germaanse voornaam Fladrad stamt.

De betekenis zou dan zijn „de glanzende raadgever”, wat hier ongeveer betekent „de voortreffelijke raadgever”. Zo’n man zou als bestuurder geen slecht figuurgeslagen zou hebben en Vleeer, mits van Friese origine, is een passende naam voor een burgemeester. Daarom is dit laatste artikel in het jaar 1976 opgedragen aan de man die de vroede vaders van Enschede vele jaren gepresideerd heeft, burgemeester Vleeer.

B.J. Hekket.

EEN OUD BEROEP; DE WEVER

Zodra de mens draden zag, moet hij aan het weven. De weefsels waren reeds in oude tijden, want de bijbel spreekt dikwijls over fijn geweven linnen. Er moeten al vroeg weefstoelen zijn geweest. Simsoms speer was als een weversboom. Job klaagt, dat zijn dagen lichter zijn geweest dan een weversspoel en Jesaja heeft zijn leven afgesneden gelijk een wever zijn geweven stuk afsnijdt.

Is niet ons leven een weefsel van omstandigheden, die elkander kruisen en van een karater, dat er als een weversspoel doorschiet? Is ons leven niet van vreugd en smart doorweven, van gebeurtenissen en lotgevallen? Wij zouden het kunnen noemen, het grote weefsel der geschiedenis. De wever, die een weefsel hanteert en de spoel tussen de draden schiet, is wel de meest poetische en symbolische handwerken.

Om hen en om hun werk heen zweven de geesten van allerlei gedichten en dichterlijke beelden. We zien als het ware de oude wever zitten. De tijd heeft zijn gelaat gegroefd. Hoeveel draden zijn door zijn hand gegaan?

Maandags heeft hij het jaren op het „touw” gezet, zich neergezet met het bewegelijke gevaarte vóór zich. Met een enkele vlugge handgreep heeft hij duizend malen de spoel tussen de gapende draden door geschoten en de spoeldraad aangedrukt. Als een automaat, volgen de bewegingen van handen en voeten op elkaar en ondertussen tuurt het oog op het vorderend weefsel.

Totdat, de weefstoel wordt oud en hij loopt niet meer zo goed, en de spoelen lijken wel niet zo vlug meer door de draden te schieten en de eigen oude stramme benen en armen van de wever!

Nu gonzen de grote fabrieken. Nu ratelen met een zenuwachtige haast honderden ijzeren toestellen luidruchtig door, driftig, angstig en gejaagd. Ginds in de machinekamer staat het monster, dat sissend dit spel drijft.

Ik wil nog even terugkomen op het spinnewiel in de oorlogsjaren 1940-1945 toen vele „onderduikers” het oude ambacht van „spinnen” hanteerden.

Op vele boerderijen verscheen weer het spinnewiel en ijverig gingen de jongens aan het werk om schapewol tot garens te verwerken.

Natuurlijk ging er wel eens iets mis, een paar draden te ontwarren of een knoop te verwijderen. Toch was het muziek van de arbeid.

GROEIEND LICHT

Ik liep een dezer dagen van mijn huis naar het station, ongeveer een kwartier gaans. Er hing een zware mist en daarom heb ik de auto thuis gelaten. In dat ene kwartier hebben me twee mensen inlichtingen gevraagd, één van hen moest naar een ziekenhuis en de andere vroeg mij de weg naar een straat in een nieuwe wijk van onze stad.

De eerste kon ik gelukkig de kortste en de juiste weg wijzen; de tweede, daar stond ik even van te kijken. Was dat wel een straat in mijn woonplaats?

Toen ik in de trein zat, dacht ik na over de weg-vragers.

Ik zie het vroegere stadsbeeld voor me..... de politie.

De eerste moest naar een ziekenhuis. Een ziekenhuis roept altijd weer herinneringen bij je op.

Een geleerde heeft eens gezegd:

„Moderne ziekenhuizen zijn de stapelplaatsen van macht en onmacht.

Het zijn herbergen van het hoogste menselijke kunnen en de diepte mense-lijke pijn”.

De tweede vroeg me, naar een voor mij onbekende straat.

Er zijn oude, vertrouwde wijken, waarin de oudere generatie aardig de weg weet, maar het jonge volkje, en onze moderne tijd, hebben zoveel nieuwe buurten in het leven geroepen, dat we ons soms voelen als een kat in een vreemd pakhuis.

Was het alleen maar een straat, maar allerlei normen worden ingevoerd.

Zij worden overstroomd met nieuwe begrippen.

Het is — zoals oude stedelingen plegen te zeggen — onze eigen stad niet meer.

Wie weet feilloos de weg te wijzen in deze verwarde en verwarrende wereld?

Waar vind je op enige straathoek een mens, bij wie je aan kunt kloppen om te informeren, hoe het nu verder moet, om te komen, waar je je had voorgesteld.

Natuurlijk, er zijn voorlichters op elk gebied, maar ze spreken elkaar zo verschrikkelijk tegen.

Het is beangstigend,

Overall tegenstellingen. De tegenstellingen liggen op straat, conflicten ook.

Mensen leven zich uit of verzetten zich.

Je vindt er tegenstellingen tussen oude en nieuwe wijken.

Men tracht tevergeefs de scheuren met papier te dichten. Papier in overvloed.

Rapporten, nota's en overeenkomsten, maar het blijft tochten.

Het gezin wordt van alle kanten ondermijnd.

Ouders hebben steeds minder tijd voor hun kinderen. Nou ja, die t.v. vraagt ook tijd.

Een enquête heeft uitgewezen, dat ouders 27 uur per week doorbrengen voor

de t.v.

Het verband is gebroken.

Men dwaalt en drijft een beetje rond, dikwijls zonder stuur en anker.

De (mis)toestanden van vroeger zijn er niet meer, maar de verveling, verstar-
ring en verschraling is er voor in de plaats gekomen.

Maar mijne lezers, het wordt weer lente.

We leven in de tijd van het groeiende licht. We speuren al naar de eerste
bloemen en kijken naar de knoppen van heesters.

Nederland is zó mooi!

Ik hou van Holland, van de vrieskou en de sneeuw, de lente met bloemen,
overal de zomerse warmte en de gouden herfst.

Houden zo!

Groeiend licht!

BESTUUR NIJDAMSTRA-STICHTING

Voorzitter: T. Nijdam, Coornhertstraat 12, Leeuwarden
tel. 05100 – 22167

Secretaris-penningmeester: C. v.d. Schoot Azn., Heerenhage 205,
Heerenveen, tel. 05130 – 24792

LEDEN

H. Nijdam-Smit Boerhavelaan 113, Groningen, tel. 050 –
253701

K. Nijdam Balk, Bejaardentehuis kamer 15
tel. 05140 – 3033

W. Wijnia Angelsloërdijk 225, Statenhoek, Emmen,
tel. 05910 – 22068

POSTGIRO-REKENING 82 67 24

REKENING RABO-BANK gironummer: 81 46 57, rek. nr. 3264.65.308
beiden ten name van: Penningmeester Nij-
damstra-Stichting te Heerenveen.

FAMILIEBLAD „DE NIJDAMSTRA-TYNGE”.
Lid/abonnees fl. 12,— per jaar. (Vóór 31
maart te betalen). Halfjaarlijks fl. 6,— mits
betaling plaatsvindt vóór 31 januari/juli.
Donateurs/leden fl. 6,— per jaar. Dezelfde
voorwaarden als hierboven vermeld.

REDAKTIE T. Nijdam, Coornhertstraat 12, Leeuwarden.

BIJ ONBESTELBAARHEID GAARNE RETOUR AAN:
Coornhertstraat 12, Leeuwarden (zo mogelijk
opgave van nieuw adres).